

Evaluering af arbejdet med den pædagogiske læreplan Børnehuset Åkandehaven 3-6 årige 2020/21

Om skabelonen

Denne skabelon henvender sig til jer, som er ledere og medarbejdere i dagtilbud.

Formålet med skabelonen er at inspirere og understøtte jeres skriftlige evaluering af arbejdet med den pædagogiske læreplan. Den skal gennemføres mindst hvert andet år. Det er **ikke** et lovkrav, at I benytter denne skabelon.

Den lovgivningsmæssige ramme for udarbejdelse og evaluering af den lokale pædagogiske læreplan er dagtilbudsloven med tilhørende bekendtgørelse, der er udfoldet i Børne- og Undervisningsministeriets publikation [Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, 2018](#).

Vær opmærksom på:

- Den primære målgruppe for den skriftlige evaluering er jer selv og forældrene i jeres dagtilbud
- Det er et krav, at I reviderer jeres skriftlige læreplan på baggrund af evalueringen, hvis evalueringen skulle give anledning til ændringer eller justeringer.
- Fokus i evalueringen er på sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes udbytte, dvs. hvorvidt og hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter trivsel, læring, udvikling og dannelse for alle børn.
- Evalueringen skal offentliggøres.

Denne skabelon indeholder alle de lovmæssige krav til evalueringen. Lovkravene finder I i de to midterste afsnit "Evaluering og dokumentation" og "Inddragelse af forældrebestyrelsen". Skabelonen indeholder desuden spørgsmål, som kan støtte jeres evalueringsproces samt jeres fremadrettede arbejde med løbende at revidere den skriftlige læreplan.

[Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold](#)

Brug af skabelonen

Når I udfylder skabelonen, skal I klikke på *skrivefeltet*. I kan fremhæve tekster og indsætte billeder.

I kan slette denne side ved at markere teksten og billedet og trykke *delete*. I kan også slette den sidste side, hvis I ønsker det.

Arbejdet med den pædagogiske læreplan

”Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringskultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø.”

”Med evalueringskultur i dagtilbuddet forstås, at lederen har ansvar for, at det pædagogiske personale og ledelsen løbende forholder sig reflektivt til, hvordan de pædagogiske læringsmiljøer understøtter børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

Hvilke dele af vores pædagogiske læringsmiljø har vi særligt haft fokus på over de sidste 2 år?

Her kan I opliste, hvad I har haft særligt fokus på som en del af arbejdet med læreplanen, fx morgenstund, leg, social udvikling. I kan også indsætte billeder eller andet fra jeres arbejde.

Den gode morgenstund.

Social udvikling

Natur, udeliv og science

Hvordan har vi organiseret vores evalueringskultur?

Her kan I **kort** beskrive jeres arbejde med at etablere en systematisk evalueringskultur. I kan fx beskrive, hvordan, hvor ofte og i hvilke fora I drøfter, reflekterer over og evaluerer jeres pædagogiske praksis. I kan også beskrive, om I arbejder med særlige metoder, fx *Redskab til selvevaluering*, *Tegn på læring*, *Redskab til forankringsproces* eller om I arbejder eksperimenterende eller undersøgende med en særlig tilgang.

Evaluerings formen afhænger af hvem den involverer og hvad der evalueres på.

De daglige evalueringer, i forhold til det enkelte barn eller stuens rutiner, evalueres mundligt imellem stuens personale, der finjustere jævnligt

Samtidig arbejder vi med en form for aktionslæring:

Når rammerne er forandret, der opstår en udfordring, eller øjnene er åbnet op, for et anderledes perspektiv, samler vi vores empiri mundligt og får et overblik, i hverdagen og når der er tale om finjusteringer skrives der pt. ikke noget ned, alle voksne på stuen eller i huset informeres om beslutningerne, som de selvfølgelig kan forholde sig til. Evalueringer på personalemøderne føres det til referat,

Skema til handling og derigennem tegn på læring, har dannet basen for evalueringer af læreplanstemaerne

Herunder observationer, praksisfortællinger og foto af processer.

Vi har lagt procesbeskrivelser ud til forældrene, på Family samt Aula, indeholdende formål, så de har mulighed for at støtte op derhjemme.

Til jul f.eks. var formålet med julegaver, at barnet skulle øve sig i at give, forældrene fik beskrevet vores tanker om, at gaven skulle gemmes til juleaften og pakkes ud af forældrene.

Hvordan har vi arbejdet med vores lokale skriftlige læreplan?

Her kan I **kort** skrive, hvordan I har grebet arbejdet an, fx om I har lavet workshop, gennemført konkrete evalueringer, haft oplæg fra interne eller eksterne. I kan også indsætte billeder eller lignende.

Selve finpudsningen i udarbejdelsen af læreplanen og evalueringer er foregået i to afdelinger, henholdsvis vuggestuen og børnehaven, på personalemøder.

Vi har haft en fælles faglig aften, okt. 2020, med oplæg af Niels Ejbye-Ernst, for hele personalegruppen, som inspiration til arbejdet med Natur, science og udeliv.

Det endte med at blive virtuelt og forkortet, grundet Covid19.

Evaluering og dokumentation af elementer i det pædagogiske læringsmiljø

”Lederen er ansvarlig for, at arbejdet med den pædagogiske læreplan evalueres mindst hvert andet år med henblik på at udvikle arbejdet. Evalueringen skal tage udgangspunkt i de pædagogiske mål og herunder en vurdering af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Evalueringen skal offentliggøres.

Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den pædagogiske dokumentation skal indgå i evalueringen.

Som led i at kunne evaluere sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse kan der fokuseres på elementer i det pædagogiske læringsmiljø. På den ene side fx, hvordan børnesynet, børneperspektivet og arbejdet med dannelse kommer til udtryk i det daglige pædagogiske arbejde, og på den anden side eksempelvis:

- Børnegruppens trivsel og læring
- Børn i udsatte positioners trivsel og læring
- Tosprogede børns trivsel og læring
- Det enkelte barns trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Fokus på enkelte elementer kan bidrage til at kvalificere evalueringen af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 51

Udvælg en eller flere evalueringer, som I har gennemført i de seneste to år, og saml op på erfaringerne ved at svare på nedenstående fire spørgsmål for hver evaluering. De fire spørgsmål knytter an til trinene i en evalueringsproces. Vælg gerne evalueringer, som betød, at I efterfølgende ændrede jeres pædagogiske praksis.

Hvad var formålet med den evaluering, vi gennemførte?

Her skriver I **kort**, hvilket område i jeres pædagogisk læringsmiljø I satte fokus på i evalueringen og hvorfor. Hvad var det I var nysgerrige på eller der udfordrede jer? Dette er trin 1 i evalueringscirklen.

I 2019 udarbejdede vi en rammesætning for den gode morgenstund.

Med de justeringer der blev pålagt os, grundet Covid19, kom morgenstunden igen i fokus.

Vi har forholdt os til den upåagtede læring, der fulgte med, en aktion vi næppe kunne have gennemført, uden den ramme, der blev sat for aflevering/afhentning.

Social udvikling.

Det at Covid19 reglerne ændrede rammen for de sociale fællesskaber radikalt, fra et fælleskab og fælles fysiske læringsmiljøer for alle 42 børnehavebørn, samt en grad af fællesskab med vuggestuen, til opdeling og små fællesskaber, gav os et nyt fokus og dermed justeringer i læringsmiljøet, samt det perspektiv hvormed vi sædvanligvis organiserer os, i forhold til både børnegrupper og voksenorden.

Spørgsmålet er hvordan fællesskaber, rammer for leg, venskaber mm, påvirkedes samt, hvad vi tage med fremadrettet?.

Natur, udeliv og science

Temaet har altid en stor plads i vores hverdag, i en tid hvor Covid19 holdt sit indtog, har vi selvsagt været meget udendørs.

Ude er der ekstra gode muligheder for at stimulerer børnenes nysgerrighed og samtidig være nysgerrig på børns nysgerrighed og få dem til at reflektere.

Hvordan forandres vores hverdag ude, hvad kan vi tage med fremadrettet?

Kommer vi i mål, i forhold til at de 6 læreplanstemaer, inddrages i de fleste pædagogiske sammenhænge: i de daglige rutiner, ude og inde, når børn leger sammen, når børn og voksne er sammen, holder samling osv.?

Hvilken pædagogisk dokumentation har vi indsamlet i arbejdet med den gennemførte evaluering?

Her beskriver I **kort** den dokumentation af det pædagogiske læringsmiljø, I har indsamlet i forbindelse med evalueringen. Pædagogisk dokumentation kan bestå af en vifte af forskellige måder at beskrive børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse på, fx praksisfortællinger, fotos, observationer, videooptagelser, screeninger, relationskemaer, børneinterviews, tegninger. Indsamling af pædagogisk dokumentation er trin 2 i evalueringscirklen. Har I under evalueringen skrevet på en planche eller lignende, kan I indsætte et billede.

Grundlaget for vores overordnede evaluering, i år, har været praksisfortælling og observationer.

Derudover er der anvendt skema til handling og dermed tegn på læring, samt relations matrix.

Personalet på de enkelte stuer evaluerer jævnligt mundligt, i forhold til det enkelte barns trivsel, læring og dannelse i hverdagen, samt skriftligt ved sprogvurderinger, trivsel vurderinger, overgang til skole, børn i udsatte positioner, hvor der laves handleplaner for læringsmiljøet omkring det enkelte barn. Derudover benyttede vi os af DPU skema ved overgangen til børnehaven, samt ved behov.

Før Corona havde vi ICDP videoer på personalemøderne

I hverdagen har vi dokumenteret gennem praksisfortællinger, fotos og videooptagelser, lagt på Famly eller Aula, for at give forældrene mulighed for at følge op derhjemme.

Hvad lærte vi om sammenhængen mellem vores pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse?

Her skriver I **kort** resultaterne af jeres analyse, fx hvordan den indsamlede dokumentation gjorde jer klogere på det, I var blevet nysgerrige på? Hvad var jeres vurdering af det pædagogiske læringsmiljø's betydning for børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse? Dette er første del af trin 3.

Morgenstund

Det første vi får øje på er den rolige aflevering, hvor stuerne uforstyrret kommer i gang med dagen. Rammen er sat på forhånd og børnene ved hvad de kan forvente. Den korte afsked giver mulighed for, at personalet kan få en stund med det enkelte barn og har gjort afleveringen nemmere for mange, børnene har samtidig opnået stor selvhjulpethed og ansvarsfølelse i forhold til have styr på egne sager.

Der er mere fokus og ro i hverdagen.

Social udvikling.

Børnegruppen trives godt i de mindre grupper, når vi er zoneopdelt, vi observerer at de leger på tværs af alder og køn og har færre konflikter end tidligere. Nye børn, der starter, har fået nemmere ved at få dannet venskaber og bliver hurtigere en del af gruppen.

Samtidig kan vi få øje på, at børn der er venner hjemme gerne vil lege sammen, de finder sammen ved "zonegrænsen og leger der", og snakker sammen.

På sigt skal der selvfølgelig igen kunne leges med børn fra andre grupper.

Børn i udsatte positioner og hermed det enkelte barn, får stor opmærksomhed og guidning, når de er tættere på den samme voksne, i så lang en periode, trivsel, læring, udvikling og dannelse, følges tæt. Børnene kommer i udfordringer, i mindre grad end tidligere. Konfliktniveauet er faldet.

Tosprogede børn kommer lettere til orde, når vi opdeles yderligere end tidligere, i de små grupper, vi observerer at der er forskellige udfordringer

Vi kan konstatere, at de voksne er bevidste om deres positionering og veksler mellem at gå foran, ved siden af og bagved, med henblik på at understøtte deltagelse i legefællesskaber.

Det styrker venskaber og understøtter spirende venskaber, når vi opmuntre og skaber rum for at børn kan lege uforstyrret, i små gruppen.

Vi sammensætter små børnegrupper, hvor børnene har mulighed for at lære nye relationer og har øje for

De voksne ved at de har en vigtig rolle for at sikre, at alle børn føler sig som en del af et fællesskab og bidrager positivt til gruppen.

Science

Vi har fulgt årstidernes gang, og eksperimenteret med mangt og meget.
Børne- som vokseninitierede aktiviteter

Nysgerrighed fra børn er blev grebet, i hverdagen, i et enkelt tilfælde udviklet sig til et sjov, spændende og lærerigt projekt, helt i børnehøjde, for hele børnehaven, der blev printet billeder, tegnet, malet og var meget aktuelt for årstiden.

Vi har haft flere stunder, hvor det enkelte barn har været i centrum.
Morgensolen er blevet fanget i farverige klodser og sammen med dyr dannet lange skygger.
Vi har siddet kl 07 om morgenen, i måneskin på legepladsen og kigget på om en sæbebobler ville fryse

Flere børn har fortalt om det hjemme og ville afprøve med deres forældre

Hvad har børnegruppen fået ud af handlingen?

- de har haft et fællesskab i aktiviteten
- kommet med gode ideer og blevet lyttet til
- styrket det enkelte barns tålmodighed
- de har skulle samarbejde f.eks. om at lave læ, så boblen ikke springer
- de har fået læring omkring naturfænomener
- de har lært at det ikke altid lykkedes, det man gerne vil men, at processen har været sjov.
- de har lært at prøve forskellige metoder.

Vi erfarer, at vi er godt på vej, i forhold til arbejdet med de 6 læreplanstemaer, der berøres i de fleste pædagogiske sammenhænge: i de daglige rutiner, ude og inde, når børn leger sammen, når børn og voksne er sammen, holder samling osv.

Hvilke ændringer og/eller justeringer af praksis gav evalueringen anledning til?

Her skriver I **kort**, hvordan I handlede på baggrund af jeres nye indsigter om jeres pædagogiske læringsmiljø. I kan bl.a. skrive, hvorvidt evalueringen gav anledning til at justere jeres pædagogiske praksis, og om den gav anledning til at afprøve konkrete tiltag og justere jeres skriftlige læreplan. I kan også samle op og se på tværs af de udvalgte områder, I har evalueret. Er justeringerne stadig en del af jeres praksis i dag? Har I brugt jeres indsigter i udvalgte evalueringer i andre sammenhænge? Dette er anden del af trin 3 i evalueringscirklen.

Vi har, i lidt over 1 år, arbejdet meget anderledes end tidligere, vi skal vende tilbage til, at arbejde på tværs af stuerne, i aldersopdelte grupper, i interessegrupper, udviklingsgrupper alt efter hvad der er behov for, med den aktuelle børnegruppe.

De sociale fællesskaber er fortsat i fokus, der arbejdes med tilknytninger til stuerne, samtidig skal vi skabe rammer for samværet de to stuer imellem, med plads til "Zonetid"

Morgenstunden skal have en beskrevet ramme, der læner sig op af den vi har i dag og være synlig for forældre, hvor barnet er i centrum, så de også fremadrettet ved, hvad vi forventer.

Den rolige morgenstund og start på dagen skal bevares.

Der skal findes en anderledes ramme for forældresamarbejde.

Kulturen på legepladsen er forandret, der etableres legezoner, inderummet tages udenfor, og det er blevet et rum, hvor det tidligere indelegetøj og aktiviteter kommer med ud.

Voksenpositionering er god på legepladsen, når de voksne fordeler sig på legepladsen og dermed har aktiviteter i gang, understøtter og guider børn.

Inddragelse af forældrebestyrelsen

”Forældrebestyrelsen i kommunale, selvejende og udliciterede daginstitutioner skal inddrages i udarbejdelsen og evalueringen af og opfølgningen på den pædagogiske læreplan.

Forældrebestyrelsen for den kommunale dagpleje skal inddrages i udarbejdelsen og evalueringen af og opfølgningen på den pædagogiske læreplan.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 52

Hvordan har vi inddraget forældrebestyrelsen i evalueringen af den pædagogiske læreplan?

Her skriver I **kort**, hvordan I har inddraget forældrebestyrelsen og eventuelt forældrerådet, fx om I har drøftet, hvad I har sat fokus på i løbende evalueringer, resultaterne og hvilke tiltag det har givet anledning til, eller hvordan forældrebestyrelsen aktivt har været inddraget i ændringer eller justeringer af den daglige praksis.

Forældrerådet har været inddraget i evaluering af forældresamarbejde, morgenrutinen, afhentning, graden af selvhjulpenhed, hygiejne, ... emner vi har arbejdet med i længere tid, og som vi har evalueret på, under covid19, på virtuelt møde.

Hygiejne har ofte været til debat og førte til et vedholdende arbejde, for at børn og forældre skulle afholde sig fra at have udendørs fodtøj inde, samtidig blev der visuelt opfordret til ”rene hænder”.

På rådsmøderne er der pædagogikken her og nu, i Åkandehaven, blevet vendt. (før Covid19)
Pt er forældrerådet involveret i arbejdet med struktur for den gode morgenstund/
aflevering/afhentning.

Det fremadrettede arbejde

”En systematisk og udviklende evalueringskultur er central for den løbende udvikling af den pædagogiske praksis, og målet er bedre pædagogiske læringsmiljøer for børnene gennem en systematisk evalueringskultur og en meningsfuld og udviklende feedback til det pædagogiske personale.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

Hvilke områder af vores pædagogiske læringsmiljø vil vi fremadrettet sætte mere fokus på?

Her kan I **kort** skrive, hvad I vil sætte fokus på i jeres pædagogiske læringsmiljø fremadrettet og hvorfor. I afsnit ét så I tilbage på, hvad I allerede har arbejdet med. Har I fået øje på, om der er dele af jeres pædagogiske læringsmiljø, I ikke har haft fokus på, fx rutinesituationer, børn i udsatte positioner, mv.? I kan også skrive, om der er områder, I har haft fokus på, men har behov for at genbesøge.

Den gode morgenstund, hvordan strukturerer vi os, så de gode landevindinger består.. herunder, tid og rammer for forældresamarbejde, hvornår skal det forgå?

Social udvikling

Vi skal arbejde med en ramme for børnehaven, for at holde fast i de gode ting, vi opnåede i Covid19 rammen.

Mindsket konfliktniveau, leg på tværs af alder og køn..... evt indføre ”Zonetid”

Sprog og samspil

Som fællesprojekt i huset, vil vi fra efteråret, gå på opdagelse og have ekstra opmærksomhed på kommunikation, sprog og deltagelsesmuligheder i de sociale samspil, da vi er nysgerrige på forskellighed i sprog tilegnelse hos børn

Vi vil inddrage logopæd i processen, da hun har nye vinkler at byde ind med.

Implementering og fastholdelse af ICDP og dets værktøjer

Hvordan vil vi justere organiseringen af vores evalueringskultur?

Her kan I **kort** beskrive, om I oplever, at organiseringen af jeres evalueringskultur har understøttet meningsfulde drøftelser, refleksioner, analyser og vurderinger af jeres pædagogisk praksis i hverdagen?

Eller om jeres erfaringer giver anledning til at justere organiseringen af jeres evalueringskultur, fx om der er brug for at afprøve andre måder at mødes og måder at reflektere sammen, justere hyppigheden af møder eller fastholde god evalueringspraksis.

Arbejde med en systematiseret skriftlig evalueringsproces, Årshjul

---

Hvordan har eller vil vi på baggrund af denne evaluering ændre og/eller justere vores skriftlige pædagogiske læreplan?

Vores skriftlige pædagogiske læreplan er relativ ny (oktober 2020), vi forventer ændringer omkring aflevering/ afhentning.

Her kan I finde yderligere inspiration til arbejdet med den pædagogiske læreplan

Til at understøtte og inspirere jeres videre arbejde med evalueringskultur og den styrkede pædagogiske læreplan er der udviklet en række øvrige understøttende materialer. Alle inspirationsmaterialer – nuværende og kommende – kan findes på www.emu.dk/dagtilbud

Redskab til selvevaluering er en ramme til systematisk at analysere jeres praksis inden for centrale områder i den styrkede pædagogiske læreplan.

Redskab til forankringsproces indeholder fem tilgange til, hvordan I kan arbejde med forandring og forankring af et stærkt pædagogisk læringsmiljø.

Podcastserien Børnehøjde er en faglig podcast om pædagogik og læreplan. Andet tema i serien sætter i tre afsnit fokus på evalueringskultur. Til temaet findes et dialogkort med spørgsmål til refleksion.

Alle materialer kan findes på www.emu.dk/dagtilbud

BØRNE- OG
UNDERVISNINGSMINISTERIET

Evaluering af arbejdet med den pædagogiske læreplan

© 2020
Danmarks Evalueringsinstitut og
Børne- og Undervisningsministeriet

Citat med kildeangivelse er tilladt

Design: BGRAPHIC